

فلسفه و منطق

تعداد منابع: ۱۷ اصلی و ۵ ارجاعی

- در این بخش متون فلسفی، اصطلاحات‌های آنها، شرح حال و افکار و آراء فلسفه، مباحث منطق و الهیات بالمعنى الاصفی می‌آید.
- بعضی از مباحث فداشناسی و معاد را در «کلام» ببینید.

در صدد است نظریات صدرالمتألهین را در زمینه امہات مسائل وجود مانند اصالت وجود، اعتبارات ماهیت، بیان وحدت و حقیقت وجود و اثبات وحدت شخصی در وجود و اینکه محصول و صادر بالذات از مبدأ وجود مبنی و قصص مقدس است، تبیین و تشریح کند. عنوانهای برخی از فصلها عبارت‌اند از: اقوال در وجود، وجود ذهنی، بیان ملاک تشخّص در وجودات در حقیقت وجود حق تعالی، در مراتب وجودی و در مظاهر متجلی از حق.

ابن‌بهریز، حبیب بن بهریز(۸۰۰-۸۶۰ق);
ابن مقفع، عبدالله بن دادویه(۱۰۶-۱۴۵ق)
۳۶۸-المنطق لابن المقفع؛ حدود المنطق

لابن بهریز، با تصحیح محمد تقی داشن پژوه(۱۲۹۰-۱۳۷۵)؛ دو رساله در یک مجلد، تهران: مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه، هشتاد و هشت ۱۴۵+ ص، عربی، وزیری (شمیز)، بهای ۱۵۰۰۰ ریال.

آشتیانی، سید جلال الدین(۱۳۰۶-)

۳۶۷-هستی از نظر فلسفه و عرفان، ق: بوستان کتاب قم، چاپ چهارم / ۲۰۰۰ نسخه، ۳۳۴ ص، فارسی، وزیری (سلفون)، بهای ۲۵۰۰۰ ریال، منابع: ۲۲۲-۳۳۴.

فروضت: آثار استاد آشتیانی، ۳

شابک: ۹۶۴-۳۷۱-۳۷۶-۸

کنگره: BBR۵۵/V۲A۵

دیوی: ۱۸۹/۱

کد پارسا: ۶۴۶۰۶

عنوان به لاتین:

Hasti Az Nazare Falsafe wa Erfan

۳۷۷-هستی‌شناسی - منابع جامع هستی‌شناسی؛ فلسفی

۹- بررسی مسائل هستی‌شناسی فلسفه اسلامی است که بر اساس مباحث کتاب مشاعر ملاصدرا تألیف شده است، نویسنده، با بررسی مشارب مختلف حکمت و عرفان

اینکه کلی در خارج موجود نیست، معارف انسان، تعریف و شرایط آن نشان داده است.

جوادی آملی، عبدالله(۱۳۱۲ -)

﴿ قرآن کریم از منظر امام رضا(شماره ۳۹۳) در قرآن

حکیمی، محمد رضا(۱۳۱۴ -)

۳۷۰- اجتهاد و تقليید در فلسفه، تهران: دليل ما، جاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه، ۲۲۴ ص، فارسي، رقمي (شميز)، بها: ۴۲۰۰ ریال

کنگره: BBR۷۸/H۸A۲

دیویس: ۱۸۹/۱

کد پارسا: S۱۲۷۷۷

مقالات این مجموعه: حد گرایی در علم و فلسفه، ۱۱-۶۵
اخباری گری و اخبارگرایی، ۱۶۸-۸۷؛ اجتهاد و تقليید در فلسفه، ۱۵۹-۱۰۰؛ آزادگی علمی، ۲۲۴-۲۰۱

﴿ تقليیدگرایی در فلسفه - نقد و بروسي؛ اخباریه - عقاید(اديان و فرق)؛ مكتب تفکیک(اديان و فرق)؛ علامه طباطبائی(شخصیت‌شناسی (عمومی))؛ علم و فلسفه

۹ پژوهشی است درباره نقد فلسفه سنتی و فلسفه تقليیدی. نویسنده نخست با تبيين حدود فلسفه اسلامی و شناخت فلسفه، به شرح بيان فلسفه قدیم و فلسفه جدید که آمیخته با علم است پرداخته و آن گاه فلسفه قدیم را نقد کرده و بر این اعتقاد است که زبان فلسفه سنتی اسلامی با زبان فلسفه عصر حاضر فاصله گرفته است و فلسفه اسلامی سنتی آمیخته با طالب و مسائل است که با قرآن و احادیث هماهنگ نیست. وی برای رسیدن به این مقصد، بر این باور است که باید اجتهاد تحقیقی در فلسفه را جایگزین فلسفه و اجتهاد تقليیدی کرد. وی در بخش از این کتاب به بحث اخباری گری، و اخبارگرایی پرداخته و اخبارگرایی را بهره‌وری از معارف الاهی دانسته و اخباری گری را مطرود و غلط پنداشته است. اساس کتاب با اصول و باورهای مكتب تفکیک که اعتقاد نویسنده بر آن است مورد بحث و بروسي قرار گرفته است. در پایان مقاله آزادگی علمی، به باد بود علامه طباطبائی ضمیمه کتاب شده است.

شابک: ۹۶۴-۹۴۴۵۹-۷-۸

کنگره: BC۷۸/F۲A۲

دیویس: ۱۶۰

کد پارسا: B6۷۰.۵۶

منطق - کلیات - منابع مرجع

۹ دو رساله مختصر در علم منطق است. رساله ابن مفعع که یک دوره مختصر در علم منطق است، گویا شرح و ترجمه‌ای است بر رساله ایسا غوجی ارسسطو، که در آن ضمن تعریف منطق و بیان مسائل و مبادی آن، به ذکر مباحث منطقی پرداخته است. از ویژگیهای این رساله، آن است که موضوع منطق را به متعای تبییر کرده است. رساله دیگر، به نام حدود المنطق است که در آن نیز یک دوره منطق به اختصار آمده است. ترتیب این دو رساله با کتابهای منطقی دیگر فرق اساسی دارد. از آنجایی که هر دو رساله از آثار منطقی پیشینیان اقتباس و یا شرح شده، ترتیب خاصی ندارد. در مقدمه ضمن بیان سیر تدوین منطق در دنیای اسلام، به ذکر نام تعدادی از کتابهای منطقی پرداخته شده و در پایان نسخه‌های موجود این دو رساله در کتابخانه‌ها معرفی شده است.

جمال زاده، عبدالله(۱۳۴۰ -)

۳۶۹- لمعات نوری، در تسریح افاضات منطقی

شیخ اشراق، قم: انتشارات نصایح، جاپ اول / ۱۰۰۰

نسخه، ۲۶۴ ص، فارسي، وزیری (شمیز)، بها: ۱۲۰۰ ریال

منابع: ۲۵۲-۲۵۱

شابک: ۹۶۴-۷۸۸۳-۲۵۰

کنگره: BBR۷۷۱/S۹J۸

کد پارسا: B6۶۵۶۶

منطق ارسسطو - نقد و بروسي؛ سهروردی، شهاب الدین -

دیدگاهها - منطقی؛ سهروردی، شهاب الدین - زندگی نامه

۹ تحقیقی است درباره آرا و منطق شیخ اشراق. نویسنده کتاب خود را در دو بخش سامان داده است. در بخش اول به شرح زندگی شیخ اشراق، معرفی آثار او، طبقه‌بندی فیلسوفان اشراقی پرداخته و سپس با تحلیل دیدگاههای منطقی شیخ اشراق در حکمة اشراق، شرحی بر این آرا نوشته و اختلافات وی را با منطق ارسسطوی در زمینه دلالت، ادراک شی، ماهیات، عرض لازم و مفارق، در

۵ رسائل و مقالات فلسفی

۹ دو رساله کوتاه خیام در باب مسائل فلسفی مانند علم کلی، بقای نفس، زمان، رابطه واجب و ممکن است، خیام پاسخهای خود را به صورت مختصر نگاشته و معتقد است مسئله نیاز به تفصیل دارد. اوصورت مسئله و جواب موضع را وا می کاود و سپس دیدگاه حکما و احیاناً نظر خود را بیان می دارد. مصحح در مقدمه به ناملایمات و دشواریهای روزگار برای اهل علم، به ویژه خیام پرداخته و برخی نوآوریهای او را در رساره مسائل جبر تحلیل کرده است. به اعتقاد وی خلاصیت خیام در تبلور بخشیدن به باور ناخودآگاه ادھی در عرصه تبیین هستی است.

روشن، محمد (۱۳۱۲ -)

۷ سلامان و ایصال نور الدین عبدالرحمان جامی، با تمرح و سنجش آن با روایتهای پورسینا و حنین بن اسحاق و مقولاتی در تعمیل شناسی. (شماره ۲۷۳) این سینا - آثار

سبزواری، هادی بن مهدی (۱۲۸۹-۱۲۱۲ق)

۴-۳۷۲- تسریح المنظومة، شرح وحاشیه مرنفسی مطهری (۱۲۹۸- ۱۳۵۱ق)، قم؛ دارالهدی، چاپ دوم، ۱۵۰۰ نسخه، ۴۴۵ص، عربی، وزیری (کالینگور).

شابک: ۹۶۴-۸۲۲۲-۱۶-۹

کد پارسا: ۸۵۷۰۸۵

۵ ترسیح المنظومة - شرح‌ها و حواشی

۹ ترجمه عربی شرح و درس گفتارهای فلسفی استاد مطهری براساس و محوریت **شرح منظومه** سبزواری است. استاد در این درس گفتارهای نخست اشعار فلسفی سبزواری را بیان کرده و در پی آن به شرح و بررسیهای عمیق فلسفی آن همراه با بیانی ساده و به دور از زیاده گویی می پرسد. بخش نخست مباحث و تقریرات استاد در این مجموعه بر محور مباحثی چون مفهوم، وحدت و اصالت وجود، عاقل و معقول، مقول ثانی، مبحث اعدام، وجوب و امکان، حدوث و قدم، علت و معلول بوده و در بخش دیگر آن با عنوان الهیات بالمعنى الاخصس پس از

حلبی، علی اصغر (۱۳۲۳ -)

۳۷۱- تاریخ فلسفه ایرانی از آغاز اسلام تا امروز، تهران؛ کتابفروشی زوار، چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه، ۶۲۷ص، فارسی، وزیری (کالینگور)، فهارس؛ اعلام، منابع: ۶۳۴-۶۰۵، کد پارسا: B.A.۷۰۸

۵ فلسفه ایرانی؛ فلسفه و منطق - کلیات - تاریخ

۹ شرح حال و فعالیت و عقاید حدود ۴۵ تن از متکران و فیلسوفان ایرانی است که درباره فلسفه و مسائل فلسفی به تأمل و تحقیق پرداخته‌اند. نویسنده می‌خواهد تلاش ایرانیان را در این زمینه بیان و اثبات کند که مثل بقیه رشته‌های علمی در این شاخه نیز ایرانیان پیشتر بوده‌اند. زیر هر شخصیت، نخست مختصراً از مراحل زندگی، سپس آثار و مؤلفات و در نهایت مقام فلسفی و عقاید و آراء تشریح می‌شود. وی، در مقدمه مباحثی در زمینه ارزش و ماهیت فلسفه و تاریخ علوم عقلی ذکر کرده است. شخصیتها از ابوالعباس سرخسی آغاز و تا حاجی سبزواری ادامه دارد.

خلیلی، محمد حسین

۷ مبانی فلسفی عشق از منظر ابن سینا و ملاصدرا. (شماره ۲۶۹) ملاصدرا - دیدگاهها - عرفانی

خیامی نیشابوری، عمر بن ابراهیم (۵۱۷-۴۳۲ق)

۳۷۲- متن و ترجمه دو رساله فلسفی، ترجمه قاسم انصاری (۱۳۱۷-)؛ حسمد موحد، تهران؛ گلاب، چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه، ۷۱ص، فارسی، رقمی (شمیز)، سند: ۳۱-۳۳. شابک: ۹۶۴-۹۳۵۸-۰۷۰۱/۰۱A۳

کنگره: ۱۸۹/۱

دیوبی: B665۸۹

کد پارسا:

عنوان متن ترجمه شده:

رسالة الضياء المقللي في موضوع العلم الكمال؛ رسالة جوابا

لثلاث مسائل

شابک: ۹۷۲-۷۴۷۲-۹۶۴-۰۶-۰ دوره
دوم: ۹۶۴-۷۴۷۲-۰۹-۹

دیوبی: ۱۸۹/۱
کد پارسا: B66716

□ فلسفه و منطق - کلیات - منابع جامع

۹ جلد دوم از مجلدات نگانه اسناد و دنیال مباحث امور عامه است که دارای سه بخش است. در بخش اول درباره ماهیت و واقعیت آن به تفصیل مقدمات ماهیت یعنی اجزای ذهنی (جنس و فصل) و اجزای خارجی (صورت و ماده) و لوازم و احکام آن بررسی شده است. در بخش دوم وحدت و کثرت و مباحث آن مانند امتناع اتحاد این همان، تقابل و اقسام آن تحلیل شده است. در بخش سوم علت و معلول و مباحث آن، همچون اقسام علت، ابطال دور و تسلیل، اولین اثر صادر از حق تعالی، مظہریت مکنات برای تجلی حق تحقیق شده است.

شیرازی، محمد بن ابراهیم (ملاصدرا)
(۹۷۹-۱۰۵۰ ق)

ع ۳۷۶- الشواهد الروبية في المناهج السلوكية.

شرح وحاشیه هادی بن مهدی سبزواری (۱۲۸۹-۱۲۱۲)؛
باتصریح سید جلال الدین آشیانی (۱۳۶-۱)، قم؛ بوستان
کتاب قم، چاپ اول (۲۰۰۰) نسخه، عربی، وزیری
(سلفون)، بهای ۶۰۰۰ ریال، فهراس: آیات، احادیث، اماکن،
کتب، اعلام.

شابک: ۹۶۴-۳۷۱-۳۷۲
کنگره: BBR
دیوبی: ۱۸۹/۱
کد پارسا: B66483
عنوان به لاتین:

Al - Shavahed Al - Robubiyya fi

Al - Manahei Al - Solukiyya

۸ کنگره در کتاب ناقص ذکر شده است.

□ فلسفه و منطق - کلیات - منابع جامع

۹ از متون معتبر و عالی فلسفه و عرفان با مشرب حکمت متعالیه است. ملاصدرا در این اثر به اختصار و ایجاز و در مواردی به تفصیل، آرا و دیدگاههای خاص خود را در مسائل پیچیده فلسفی تقریر کرده است. این کتاب تعریف آ

بعضی مختصر درباره امور عامه و راههای شناخت، مسائل مربوط به ذات و صفات الاهی و براهین اثبات آن همراه با ذکر دیدگاههای معتبره، اشعاره و حکماً پیغیری شده است. قسمت پایانی این مجموعه مباحثی مربوط به طبیعت و دیدگاههای مختلف درباره جسم طبیعی و هیولی و براهین ابطال جزء لا بجزی است.

سبزواری، هادی بن مهدی (۱۲۱۲-۱۲۸۹ ق)

۳۷۴- شرح جدید منظمه سبزواری؛ امور عامه - وحدت وجود، شرح وحاشیه منوجهرصدوقی سها، جلد اول، تهران: آفریش، چاپ اول (۱۶۳)، فارسی، وزیری (شمیر)، بهای ۱۲۰۰۰ ریال، متابع: ۱۶۲-۱۶۳.

شابک: ۹۶۴-۹۲۸۷-۴۶-۸
کنگره: P1R1224/S2SH4
دیوبی: ۱۸۹/۱
کد پارسا: B66763

عنوان متن شرح شده:
منظمه شرح ها

۹ شرح قسمت امور عامه شامل، وحدت وجود، وجود ذهنی، تکثر وجود به ماهیات از کتاب منظمه سبزواری است. شارح پس از ذکر عبارت و فقره ای از متن منظمه به شرح لغات و مصطلحات و پس توضیح و تفسیر آنها می بردارد در تشریح مطالب از کتابهای فلسفی به ویژه قطب الدین رازی، هیدجی، محقق اشتیانی استفاده می کند. در بحث اتحاد عاقل و معقول ۲۶ قاعدة و اصل فلسفی در تشریح و تحلیل آن ذکر کرده و به تفصیل آرای فلاسفه را اورده است.

شیرازی، محمد بن ابراهیم (ملاصدرا)
(۹۷۹-۱۰۵۰ ق)

ع ۳۷۵- الحکمة المتعالیة في الاسفار الاربعة،
زیرنظر سید محمد خامنه‌ای (۱۳۱۴-): بانتحرق مقصود محمدی، جلد دوم، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدر، چاپ اول (۲۰۰۰) نسخه، عربی، وزیری (کالینگور)، بهای ۳۷۰۰ ریال، متابع: ۵۷۲-۵۷۴، فهراس: آیات، اشعار، اعلام، کتب، اصطلاحات.

شیروانی، علی (۱۳۴۳ -)

۳۷۸-ز/ زندیشه تا شهود، قم؛ مؤسسه انتشارات دارالعلم، چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه، ۲۶۱ص، فارسی، رقی (شمیز)، بهای ۱۵۰۰۰ ریال، کتابنامه: در پایان هر فصل.

شابک: ۹۶۴-۷۶۶۹-۳۸۰-

کد پارسا: B6678

۱۷۷ مجموعه مقالات؛ نظام اخلاقی اسلام (اخلاق اسلامی)؛ مشترکات با فلسفه غرب

۱ مجموعه مقاله‌های است درباره معرفت‌شناسی و اندیشه فلسفی. در این مجموعه سعی شده که خط سیر تکامل انسان از اندیشه تا شهود تبیین شود. ابتدا پاراداگمای اندیشه را با ابزاری مانند تفکر نقد و حل کرده، سپس با تأمل در معرفت‌شناسی کانت و ملاصدرا ناتوانی کانت و قدرت حکمت متعالیه را برای حل محدودیت‌های معرفت بشری تحلیل کرده است. نویسنده، معتقد است فلسفه شرق و غرب به رغم اختلافات بنیادی تقارن و اشتراک بسیار دارد. او شواهد این مسئله را با نگارش مقاله‌های درساره فلسفه برگشн، علم النفس از دیدگاه ارسطو، پورسینا، اتحاد عاقل و مقول و مسئله تشکیک بیان داشته است. وی، در پایان مباحثی را به ساختار کلی اخلاق اسلامی، ضرورت پیروی از شریعت در سلوك عرفانی اختصاص داده تا سیره کلی معرفت را تا رسیدن به مرحله شهود نشان دهد.

صدر، محمد باقر (۱۹۷۹- ۱۹۳۱)

۳۷۹-الأسس المنطقية للإستقراء، قم؛ دارالكتاب الإسلامي، چاپ دوم / ۱۵۰۰ص، ۲۶۹ص، عربی، وزیری (کلینکر)

شابک: ۹۶۴-۴۶۵-۰۳۰-۱

کنگره: BC۹۹/A۴S۲۸

دیوبی: ۱۶۱

کد پارسا: B655۵۴

۱۷۸ توالد ذاتی معرفت؛ حساب احتمالات؛ استقراء - دیدگاهها

۱ نقد و بررسی مبانی منطقی استقرا و حل مشکل آن است. مشکل استقرا این است که از کشف مقارت موارد محدود و از تفحص جزئیات نمی‌توانیم حکمی کلی داده و همه موارد را صادق بدانیم. در این صورت پایه بسیاری از قضایای کلی در علوم که مبدایی جز حس و مشاهده ندارند، فرو می‌ریزد. به نظر شهید صدر تلاش ارسطویان برای حل

خلاصه و تلخیص اسفرالاربعه است. کتاب مشتمل بر پنج مشهد و هر مشهد دارای شواهد و هر شاهد مشتمل بر اشراقاتی است که بر قلب مؤلف نازل شده است. خلاصه پنج مشهد عبارت‌اند از: مشهد اول به امور عامه و حقایق کلیه از قبیل تحقق خارجی وجود، احکام وجود و اصالت وجود برداخته، مشهد دوم در چگونگی وجود حق تعالی و نوع صدور کثرات از او و کیفیت ایجاد نشا و آخرت و عالم ماده است. در مشهد سوم حقیقت معاد و کیفیت پیدایش روح آمده است. مشهد چهارم در اثبات حشر اجسام و اجسام است. ملاصدرا معاد جسمانی را بر اساس قواعد فلسفی به ویژه حکمت متعالیه ثابت کرده است و در مشهد پنجم از بیوت و ولایت و مقام نبی و ولی بحث کرده است. محقق کتاب مستقد است منابع فکری ملاصدرا را آثاری مانند اتولوژیا، رسائل اخوان الصفا و کتابهای حدیث شیعه تشکیل می‌دهند.

شیرازی، محمد بن ابراهیم (ملاصدرا)

(۹۷۹- ۱۰۵۰) (۱۰۵۰-۹۷۹)

۳۷۷-رسحات الحكمة تعلیقیة على الأسفار
شرح وحاشیه محمد علی شاه آبادی، جلد اول، قم؛ مهدی‌یار
چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه، ۲۶۶ص، عربی، وزیری (سلفون) بهای:
۲۰۰۰ ریال.

شابک: ۹۶۴-۷۶۴۳-۴۱-۱

کد پارسا: B668

عنوان متن شرح شده:

الأسفار الأربعه

۱۷۹ الأسفار الأربعه - تعلیقیه‌ها؛ واجب الوجود - منابع جامع

۱ تعلیقیاتی بر اسفرالاربعه ملاصدرا است. این تعلیقیه‌ها بر قسم الاهیات و بحث واجب الوجود تکائش شده است. نویسنده پس از ذکر عبارت صدر المتألهین، به تحلیل و نقد و نقض آن می‌پردازد. تعلیقیه‌ها عموماً جنبه‌های تضادی دارد و تلاش نویسنده تصحیح دیدگاه‌های ملاصدرا در مباحث برهان‌صدیقین، اثبات واجب، مراتب وجود، احکام وجود، کلی طبیعی، حیثیت، تعلیلیه، علم واجب و نیز نقد اقوال دیگر فلسفه‌گران مانند پورسینا و بهمنیار و علامه طباطبایی است. بنابراین، تعلیقات مجموعه آرای ویژه مرحوم شاه آبادی را در بحث واجب الوجود بیان می‌کند.

قبانچی، سید احمد(۱۳۴۰ -)

ع ۳۸۱-*الادرار الدي المسلمين*، قم: دارالكتاب الإسلامي، چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه، ۲۵۰ ص، عربی، وزیری (شمیز)، منابع: ۲۴۹-۲۵۰.

فروست: سلسلة معرفة النفس، ۳
شابک: ۹۶۴-۴۶۵-۰۹۹-۵

کد پارسا: B۶۶۵۴۶

۴ ادراکات؛ وجود ذهنی

۹ تحقیقی است درباره علوم و ادراکات اعتباری در فلسفه اسلامی. نویسنده با استناد به آقوال فلسفه به بحث درباره علم، انطباق ذهن و عین، تجدد علم، وجود ذهنی و ادراکات اعتباری پرداخته و سپس ادراکات حسی، عقلی، روحی، نفسی را با ذکر مصاديقها و مثالهایی توضیح داده و ارزش و فایده هر کدام را نشان داده است. مراتب عقل، ادراک، فطری، عوامل مؤثر در ادراک، کشف و شهود، وحی، الهام، مراتب سلوک، و حواس باطنی، برخی از مفاهیمی است که دیدگاه فلسفه درباره آنها بیان شده است.

قبانچی، سید احمد(۱۳۴۰ -)

ع ۳۸۲-*النفس في دائرة الفكر الإسلامي*
(حقیقتها، دوافعها، انفعالاتها، عواطفها)،
جلد دوم، قم: دارالكتاب الإسلامي، چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه، ۲۹۹ ص، عربی، وزیری (شمیز).

شابک: X-۹۶۴-۴۶۵-۰۲۸-۹

کد پارسا: B۶۶۴۳۲

۵ نفس‌شناسی - منابع جامع

۹ تحلیلی از مباحث علم النفس در فلسفه اسلامی است. نویسنده، با تعریف و بیان اهداف علم النفس اسلامی، امتیازات آن را در مسائلی مانند جهان بینی و بیزه، روش اخلاقی، اختیار، استمداد روحی و استفاده از روش عقلانی دانسته و با توصیف اقسام و انواع آن، رابطه نفس و بدن و گرایش‌های نفسانی را تحلیل کرده است. نیاز به غذا و آب، لباس، خواب، آزادی، بقا و احترام، برخی از نیازهای نفس را نشان می‌دهد. وی، سپس به جنبه‌های انفعالی نفس، عواطف و عادات و در نهایت به تحلیل مبحث اراده پرداخته

مشکل که مبتنی بر اصل اتفاق نادر است صورت گرفته بی‌نتیجه است. وی، نظریه‌ها و کوششهای هیوم و جان استوارت میل را هم، تائماً دانسته و خود به ابداع نظریه توالد ذاتی معرفت پرداخته است. این نظریه دو مرحله دارد: ۱. توالد موضوعی با ت Finch در جزئیات، احتمال وجود رابطه و مقارتی بین امور بسیار زیاد می‌شود؛ ۲. مرحله توالد ذاتی، ظنی که از مرحله قبل و با استناد به گمان و احتمالات به دست آمده در این مرحله تبدیل به یقین می‌شود. این یقین موضوعی و صوری مبتنی بر استنتاج نیست، بلکه یقین ذاتی است. در این نظریه مقاهیم علم اجمالی، حساب احتمالات، یقین که بدین آن تشکیل داده‌اند به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند.

ضیایی، علی اکبر(۱۳۴۳ -)

ع ۳۸۰-*الحجۃ البالغة فی عینیة العلم و الإرادة، تحلیلی از پاسخ امام خمینی به یک نامه فلسفی*، تهران: بین الملل امین، چاپ اول / ۳۰۰ نسخه، ۱۳۹۱ ص، فارسی، وزیری (شمیز)، بهای: ۱۱۰۰ ریال، منابع: ۱۳۹-۱۳۵، فهارس: آیات، احادیث، اعلام، کتب.

شابک: ۹۳۶۴-۲-۹

کنگره: BP۲۱۷/Z۹H۳

دیوبی: ۲۹۷/۴۲

کد پارسا: B۶۶۵۴۰

۵ عینیت علم و اراده؛ خمینی، سید روح الله - سیره و دیدگاهها - فلسفی (شخصیت‌شناسی (عمومی))

۹ تحلیلی است بر پاسخ امام خمینی به یک نامه فلسفی درباره عینیت علم و اراده. مسئله عینیت اراده و علم حق از دریاز ذهن متفکران اسلامی را به خود مشغول داشته است. پرسشگر با اشاره به شبهه واردہ به بیان دو پاسخ ملاحده سبزواری را به نقد کشیده و در پایان پاسخهای فلسفه مشاء و شیخ اشراق و صوفیان را تقد و خود دو استدلال در چگونگی علم خدا به شرور ارائه و از استدلال درخواست راهنمایی کرده است، امام خمینی نیز به تحلیل شبهه و ارایه پاسخهای فلسفی خود پرداخته است. نویسنده قسمهایی از نامه را آورده و سپس به ترجمه و تحلیل آن پرداخته است.

نظریات دین و اندیشه درباره قضایای مذکور به نقد از تعریف قضایا پرداخته و در این میان نظریات فارابی و شیخ را نیز یادآور شده است. سپس به پیدایش این مبحث در میان اندیشه منطقیان اشاره کرده، آن‌گاه به تحول این قضایا در سیر تاریخی آن، در افکار و اندیشه حکما و منطقیان پرداخته است و در بیان میاختی در تکامل این قضایا که عمدتاً نظریات حکمای متاخر از ملاصدراست بیان کرده است.

کریمی زنجانی اصل، محمد(۱۳۵۲ -)
⇒ درآمدی بر چالش آرمان و واقعیت در فلسفه سیاسی فارابی (مجموعه مقالات).
 (شماره ۳۱۰)
 فارابی، ابو نصر - دیدگاهها - سیاسی

کریمی زنجانی اصل، محمد(۱۳۵۲ -)
⇒ سه‌پروردی، حکمت اثراقی و پاسخ اسماعیلی به غزالی. (شماره ۳۱۱)
 فارابی، ابو نصر - دیدگاهها - سیاسی

و با استناد به آیات و روایات و کتابهای فلسفی دیدگاههای اسلام و فلاسفه اسلامی را در این موضوع بیان داشته است.

کردی، محمد
۳۸۳- قضایای حقیقیه خارجیه و ذهنیه.
 و براسته حسن رضایی خاوری؛ علی اکبر علیزاده، قم؛ محمد کردی، چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه، ۱۴۷ ص، فارسی، رفقی (مقوایی) بجهای: ۸۵۰۰ ریال، فهراس؛ اعلام، منابع: ۱۴۷-۱۴۵.
 شابک: ۹۶۴-۰۶-۲۵۱۴-۰
 کنگره: DC۱۸۱/K۴GH
 دیوبی: ۱۶۰-
 کد پارسا: B۶۵۵۱۸

﴿ اقسام - قضیه حقیقیه و خارجیه؛ قضیه ذهنیه
﴾ بژوهشی است درباره پیدایش و تحولات این قضایا از زمان فارابی تا عصر حاضر. قضایای حقیقیه از مباحث منطقی است و علاوه بر اینکه جایگاه خاصی در منطق دارد، در فلسفه و اصول فقه نیز کاربرد دارد. ساختار اصلی کتاب بر نظریه پنج نفر از حکما مثل پورسینا، فارابی، فخر رازی، تفتیانی و ملاصدرا استوار است. نویسنده نخست بیان

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی